

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Dascălii

Și dacă s'a pornit viforul războiului între popoare, dascălii români, destoinici de arme, s'au înfățișat la noua slujbă așa de neobișnuită pentru aceia, cari în deosebi prin iubire și răbdare lucraseră până atunci în luptele vieții pământeste.

Umilii cultivatori, cari s'au deosebit la pașnicele catedre, n'au rămas mai pe jos nici în câmpiile de sânge. In sgomot de granate, în bătăile monotone de mitraliere, în șuerul de gloanțe, dascălii români își iau partea cu prisos.

Trecuții în neagra veșnicie pot să-și doarmă somnul neturburați; căci foștii lor colegi și urmașii lor se împărtășesc de harul d'a se vedea întruniți într'o mare adunare ținută pe pământ românesc liberat, în scopul de a clădi, inspirați de duhul vremii de astăzi, la noul stat ce ne așteaptă.

Organizați, mai de mult, în câteva reuniuni și conferențe învățătoresci, cu toate părțile bune ale încercărilor, dascălii țărilor subjugate au rămas mereu răslășiți.

Imprejurările și oamenii puternici și străini de dânsii i-au silit aproape zilnic să macine un învățământ, care se bătea în capete cu pedagogia.

S'a și dus pomină, peste țări și mări, despre papagalizarea unei limbi de porun-

ceală, puse cu gândul d'a ținea copiii în întunec și pe părinții lor în robie statornică.

De aici încolo, mulțumită cerului, învățătorii teritoriilor liberate nu vor mai fi împedecați în împlinirea datoriei de a deschide tainele cărților nemincinoase în mintea micuților și a le pune temeiul vieții, ce-i așteaptă ca oameni și ca români.

In munca aceasta, dascălul adevărat nu se va gândi la alt ceva, decât să-și vadă generațiile ce ies de sub mâna sa tot mai desăvârșite; ear cât pentru sine și familia sa, să-și asigure traiul în condiții modeste.

Adevăratul dascăl n'are timp, poate nici talent, să se înalțe cu lăcomia în șirul celui ce muncind puțin, se bucură în schimb de remunerație mare.

Învățătorul nostru a fost și este mulțumit să-și aibe o bucată de pământ, o câșcioară cu grădiniță, de unde la vreme să-și înzestreze casa cu cele trebuincioase; dacă i se dă puțința să-și aducă în curte o vacușoară, și pentru earnă câte-un purceluș, mulțumirea lui ia proporțiile unei fericiri nevisate, — o fericire care se ferește și se va feri pururea de omul bogat și căzut în ispita plăcerilor costisitoare...

Salutăm congresul prim al acestor muncitori cumiști și i dorim noroț și izbândă. (x)

Focul

S'au potolit flacărele, — dar focul nu s'a stins.

Nu se mai văd, sub cerul dogorit, acele uriașe vălvătai ce păreau menite să mistue pământul — dar, sub mormanele de cenușă ce acopăr hotarele țărilor bătute, mocnește încă jarul. Din când în când o suflare de vânt, dând spuza la o parte, mai atâta câte-o limbă de pară ce se înalță în repezi pălpări — sinistră amintire și înfricoșată amenințare. S'aprinde și se stinge, ca și cum însăși țărnia focului ar fi ostenit de atâta prăpăd.

Caveant consules!...

Pot da lumii încă de lucru aceste rămașițe împrăștiate, ale marelui incendiu care a trecut și peste noi. Pot aduce încă multe nenorociri bietelor neamuri sângerate. Și mai ales nouă.

Cea dintâi grijă a noastră, a tuturor, ar trebui să fie îndepărtarea oricărei materii inflamabile de pe lângă numeroasele cuiburi de primejdie ce ne împresoară. Să luăm aminte. Vântul poartă scântei mari prin văzduh, așchii aprinse sboară de colo-colo. Ear noi avem din păcate, mai pe la toate colțurile, enorme depozite de hârtie poleită, de șindrilărie veche și de felurite putregaiuri... O mulțime de maghernițe urâte, o mulțime de șandramale și hardughii uitate care, sub neagra lor strășină zdrențuită, adăpostesc liliicii și bufnițele nopții stau, încă în picioare,

FOISOARA

Ți sunat ear goarna...

A sunat ear goarna de chemare
Cu îndemn de vrajă și cu grai de rege,
S'apărăm a noastră sfântă lege
Și să stângem focul la hotare.

Și-au pornit voinicii 'n jos la vale,
Și răsună țara 'n voie bună.
Vorba lor ei știu, cum să și-o spună,
De le stă vre-un îndrăzneț în cale.

Au purtat ei ani de zile spada,
Când s'aprinse 'n flăcări roșii zarea,
Și pe unde ei tăiau cărarea,
Moartea-și aduna rânjind grămada.

Ei și-au păstrat fala moștenită
Și-au băgat în griji o întreagă lume,
N'au lăsat perdat acel renume,
Ce-a sfârmat urgia grea, pornită...

A sunat ear goarna de chemare
Și străbate 'n părți de țară glasul.
E venită vremea, bate ceasul:
Ear ne chiamă țara mândră, Mare!
Sibiu, 1919. Ioan Berghia

Frați români!

— Cătră poporul românesc —

IV

Avem nădejde, că pe Maiestatea Sa Regele Ferdinand îl vom vedea cât de curând încoronat de rege al nostru, al tuturor românilor.

A mai fost odată un Voivod românesc, care a venit cu oaste să cuprindă Ardealul și să-l împreune cu țările românești. Mihai Viteazul i-a fost numele, pentru că era atât de brav și de năprasnic la luptă, încât băgase spaima în turci. Mihai a luat Ardealul și s'a așezat cu oștirea lui pe câmpia dela Turda. Dar într'o noapte, când durmea în cortul lui de general, dușmanii lui au trimis niște cătane plătite, cari au intrat pe furiș și l-au omorât cu săcurile. Aceasta s'a întâmplat la anul Domnului 1601.

Deatunci noi tot așteptăm să vină un alt «crai dela răsărit», care să îplinească gândul lui Mihai Viteazul. Cu voia lui Dumnezeu acest crai mântuitor va fi regele Ferdinand al României. El vine să 'nfăptuiască dorința viteazului Mihai și să pedepsească pe ucigașii lui. El vine să izbândească visul cel de aur, cu care părinții nostri s'au coborât în mormânt.

Atunci, în ziua aceea mare și luminată, aveți să vedeți și voi pe regele românilor și pe regina Maria, cea bună și frumoasă, ca o zină din poveștile voastre. Are să vină la voi, fraților, să vă mângăie. Are să vă strângă la piept și să vă sărute pruncuții vostri, pe cari îi iubește ca pe pruncii săi. Ochii vostri, cari atâtea lacrimi amare au vărsat, cât e apa Crișurilor, vor vărsa atunci lacrimi de fericire, fraților. La poalele munților noștri vom încinge atunci o horă mare și frumoasă, și vom cânta din toată inima:

«Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română,
S'nvărtim hora frăției
Pe pământul României!...

în gospodăria noastră, care s'a lărgit acum și caută să-și dureze de isnoavă clădirile cerute de vreme, — clădiri solide, curate încăpătoare, cu ferestre mari și cu fața la soare — clădiri sănătoase, de muncitori așezați și de buni gospodari, cari se gândesc la binele urmașilor, mai mult de cât la al lor.

Să desființăm tot ce e anacronic și numai încurcă locul. Să curățim terenul, ca să putem începe lucrul nostru. Să dăm la o parte toate aceste dărăpănături, nu numai pentru siguranța noastră, dar și dintr'un sentiment de estetică.

Să lăsăm să strabată, în casa noastră nouă, aerul proaspăt de afară, în locul acestui năbușitor miros de mucegai și de trândăvie îmbăcsită.

Sântem înconjurați de vecini cari nu ne iubesc. S'ar putea ca lucrul acesta să fie și spre binele nostru, dar să nu-l uităm o singură clipă. Avem vecini răi, cari din invidie, din instincte de rasă și mai ales din interese pe care nu și-le pot susține cu alte mijloace, caută morțiș să vâre sub acoperișul nostru șumuogul de pae muiate'n gaz și să le dea foc. Să întărim străjile; dar mai vartos să ne întărim pe noi, în dragostea de adevăr, în munca noastră de îndreptare, în cuprinsul și în rosturile noastre. Numai atunci vrăjmașii, cari ne pasc zilele, vor înceta de a mai urzi planuri de mărire pe ruinele gospodăriei noastre.

Să luăm aminte. Soarta s'a oprit în loc, și-și ține privirea ațintită asupra noastră.

(Dacia)

A. Vlahuță.

Statorirea adevărului

— Cruzimile ungurești —

Pentru a scoate la lumină adevărul și dreptatea, ministrul ardelean la București, dl Ștefan C. Pop, a dat un comunicat oficial, trimis și conferenței de pace la Paris.

Comunicatul dovedește învederat, că maghiarii, împreună cu Károlyi, sânt vinovați de pornirea războiului. Se arată apoi *cazurile de sălbăticii* și *cruzimi ungurești*, săvârșite împotriva românilor în teritoriul neocupat încă de trupele armatei române.

Aceasta va fi ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa. Aceasta va fi ziua de Paști a neamului nostru românesc. Sărbătoarea aceasta a sufletului vostru vreau să v'o răpească aceia, cari vin acum să vă otrăvească sufletul cu vorbe înșelătoare. Vreau să vă arunce nisip în ochi, ca să nu vedeți soarele, care răsare pentru voi. Voi vă zidiți casă nouă, ear ei vin pe furiș să vă pună făciune sub streșină.

Prietini și binevoitori vă sunt ei, fraților? Stați și judecați și veți vedea, că aceștia sânt lupii de ieri, cari astăzi vi s'arată în piele de oaie. Nu prietini, ci vrășmași de moarte vă sânt ei, cari vreau să vă fure norocul. Toți acești nădrăgari străini, cari umblă pe sate, împărțesc hârtii și iau iscălituri dela oameni, să știți că sânt slugi plătite de cărmuirea, așa numită «socialistă» din Budapesta.

Cu groază văd păcătoșii, că le scăpați acum din mână. Nu vor mai avea pe cine să stoarcă. Vor rămânea singuri, nu vor avea pe cine să încarce datoriile de miliarde, cari le-a nghiițit războiul. Și vin ca să vă încurce ro-

cazurile sânt, până acum, următoarele: Cazul dela *Josikafalva*: 91 români nevinovați, parte omorâți, parte încă vii, au fost puși pe un rug unde cele 91 cadavre mai fumegau și în ziua a 5-a, când s'a prezentat la fața locului comisia de cercetare.

La *Apahida, Lunca, Cluj*, 8 români au fost omorâți, fără vină, de jandarmii maghiari.

Omorul dela *Făget*, unde 7 români pașnici au fost prinși, legați și duși în mijlocul unei grădini mari. Toți șapte au fost împușcați. Familiilor acestora li s'a spus că sânt transportați la Timișoara.

În comitatul *Arad*, fără ca un singur maghiar sau evreu să-și fi pierdut viața — au fost omorâți în modul cel mai barbar, cam 200 persoane.

La *Lăpușul-unguresc*, 23 români, între cari un avocat, 2 locotenenți și 2 învățători, au fost ridicați dela casele lor și omorâți în mod laș.

În depoul de echipament militar german, dela *Coșlar*, lângă Teiuș, pe care bandele maghiare din Cluj — sub scutul trenurilor blindate — l-au devastat, au ademenit pe locuitorii din satele vecine și au împușcat 12 români, între cari un copil de 8 ani, din comuna Sânt-Imru.

În *Igris* a apărut seara o trupă de jandarmi unguri cari au chemat din casele lor 30 români. Pe toți i-au împușcat înaintea porților.

În *Făget*, cu ocaziunea unei adunări populare, au fost omorâți cu bombe, aruncate din avioane maghiare, peste 40 oameni.

La *Baia-Mare* bandele maghiare au atacat poporul român cu ocaziunea unei procesiuni de înmormântare. Preotul cu poporul s'a refugiat, iar cadavrul mortului a rămas în stradă. Au fost multe victime.

Trupele ungurești la comunele *Țigani* și *Ortelec*, lângă orașul Zălau, au atacat pe români. Sânt zeci de morți.

La *Șimleul-Silvaniei* (*Szilágyosomlyó*) bandele maghiare au prins și chinuit pe toți intelectualii români. În aceste părți sânt multe jertfe, a căror număr nu-l putem ști, deoarece acest teritoriu încă nu este ocupat de armata română.

Lângă *Oradea-Mare*, trupele maghiare au silit pe 5 români să-și sape înainte groapa, apoi i-au împușcat pe toți.

La *Ciucea*, unde un locotenent român comandantul gardei din localitate, silit să și sape groapa, a fost îngropat de viu până în umeri, pe urmă i-au scos ochii și a fost chinuit, în mod barbar, până și-a dat sufletul.

În comitatul Aradului, maiorul *Tikly* a plecat din gara Gyoma, cu două trenuri blindate, a desarmat gardele române pe toată linia Mureșului și a făcut multe jertfe.

În comitatele *Arad* și *Bihor* trupele ungurești au atacat poporul român, care de groază s'a refugiat prin munți și în păduri.

În acest timp de eamnă cam 40,000 de români, din comunele Corbești, Troiași Barzava, Iulița și altele sânt refugiați prin munți și expuși să moară cu toții de foame și frig.

Acesta este adevărul atât de dureros pentru poporul român.

În urma acestor acte de grozave cruzimi, ministrul cere trimiterea de urgență a unei misiuni de cercetare.

Unire și solidaritate

— Știri din Basarabia —

În Chișinăul Basarabiei s'a ținut un congres al delegaților satelor din județul Chișinău. Cu această ocazie s'a procedat la alegerea celor 5 membri, cari fac parte din comisiunea județeană a «Casei Noastre», o instituție cu menirea să împartă țăranilor pământul expropriat dela marii proprietari.

La congres a participat și ministrul Basarabiei, *Inculeț*, care, — cum aflam din ziarul basarabean *Sfatul Țării*, — a rostit cuvântarea următoare:

Fraților, — Vă zic așa, fiindcă așa e obiceiul la români ca să cheme pe acei de aceeași limbă și de același sânge.

Amintiți-vă de acum un an, ce stare era în Basarabia noastră! Ce nesiguranță, ce neliniște, ce omoruri...

Cazacii jăfuiău tot avutul, fără să fie cineva să-i împiedece, distrugeau recoltele, ardeau casele! Nu îndrăzneă nimeni să easă pe stradă, de împușcături. Bolșevicii umblau prin toate părțile, prădau casele; și în acest Chișinău, unde astăzi domnește liniște, sângele curgea pe străzi, fără nici un motiv; curgea sânge nevinovat, vărsat de aceia cari credeau că drepturile,

străinii, în robia cărora am fost ferecați, ni-au luat toate drepturile și toate bunurile. Am rămas numai cu sufletul din noi. Sufletul însă ni l-am păstrat curat și cinstit. *Glasul sufletului*, deșteptat din somnul cel de moarte, ne cheamă acum pe toți să frângem zăvoarele și să ieșim din întunerecul temniței. Nu mai stăm pe gânduri, nu mai ascultăm de nimeni! Numai un gând avem și o dorință mare: să ne unim cu frații noștri de dincolo. Așa vrea și Dumnezeu sfântul, așa spune și sfânta Scriptură, că «bine și frumos este ca frații să locuiască împreună.»

Așa să ne ajute Dumnezeu, pe cum vă dăm aceste sfaturi și povețe din inimă curată. Așa să avem parte de mântuirea sufletului, pe cum vă dorim binele vostru.

Trăiască poporul românesc!

Trăiască România cea mare, țara tuturor românilor!

Sfatul Național Românesc din Oradea-mare și Bihor.

așa cum le gândeau ei, — se pot căpăta cu parul și sabia.

Și astăzi, ce mare depărtare este între ceea ce a fost pe timpul bolșevicilor și ceea ce este acum!..

Odată cu intrarea armatei române, liniștea a venit din nou, rânduiala s'a pus în toate.

Știu că ați suferit mult, căci a fost scumpe mare. Vi s'au luat din vite, vi s'au rechiziționat cerealele; dar credeți voi că pentru aceasta sântem noi vinovați, sânt românii? Nu.

Toate relele ni le-au adus germanii, cari prin trădarea rușilor au putut să vie la noi.

Dar ean întrebați, oameni buni, ce au făcut ei în Ucraina și la Hotin, unde au intrat cu armatele? Au forțat pe țărani să plătească toate stricăciunile făcute boerilor.

Și, dacă nu plăteau, adunau tot satul, și din zece în zece inși împușcau câte unul.

Dar în România, în Muntenia, acolo unde ei intraseră cu armatele, ce-au făcut?

Au luat toată hrana dela țărani, toate țoalele, și nu le lăsau decât câte 2—3 puduri de mălai, căci, spuneau dâșii, dușmanului nu trebuie să-i lase decât ochii, ca să plângă.

Voiau să vie și în Basarabia, dar noi spuneam, că aici e sărăcie și nu se găsește nimic.

Dacă nu se găsește nimic, apoi om intra noi și o să găsim, ziceau ei. Și, ca să nu intre și la noi, ca să nu facă așa cum au făcut în Ucraina, în Rusia și România, noi am strâns și li-am dat.

Mulți au fost obișduiți, toți au suferit; dar toate acestea vor trece, căci astăzi e pace în Basarabia.

Unirea cu mama noastră România e o cheazășie, că orânduială va domni la noi!

Armata română e armată disciplinată, cu ofițeri buni și pricepuți; armata română are suflet, cum n'au alte armate.

Să aveți încredere în această armată, să nu ascultați de ponegririle care se fac de către dușmani, că aceștia, sub chipul de prieten, nu vă vor binele.

Aduceți-vă aminte de cele ce vi se spunea despre oamenii din Sfatul Țării anul trecut: că sântem vânduți, că va înșelăm. Ei bine, astăzi vedeți că Sfatul Țării s'a străduit și a făcut această lege, prin care voi deveniți stăpâni pe pământul ce vor luă dela boeri cei cincii delegați ce veți alege.

Dar, dacă luarea pământului va fi ușoară, se va face până la primăvară, împărțirea la țărani va dură unul, doi sau chiar trei ani, pentru că trebuie să se ducă inginerii la fața locului să măsoare, astfel ca nimeni să nu fie nedreptățit.

Pentru aceasta trebuie răbdare și încredere.

Vă rog dar să aveți încredere în noi, căci nu muncim, decât ca să vă îmbunătățim traiul cât mai mult: *să nu ascultați de lupii îmbrăcați în piele de oaie*, cari pun zaviștii între voi ca să vă răsculați, căci ei nu vă doresc binele, ei vreau să împiedece această lege, care le ia din mână prada.

Deci, liniște și orânduială! Eată ce vă cerem, ca această mare faptă să o ducem la un bun sfârșit.

*

Congresul a votat trimiterea unei telegrame de închinare regelui țărănesc, Maiestății Sale Domnitorului Ferdinand, pentru sfânta dreptate care se face, după veacuri de suferințe, dând pământ sătenilor primiți părintește la sinul patriei mame.

Telegrama, semnată de președintele congresului țărănesc din Ținutul Chișinău, Pan Halipa, se termină așa:

Să trăești, Măria Ta și să ne deslegi de toate strânsorile, purtând credința că și noi vom face zid neînfrânt din piepturile noastre pentru apărarea hotarelor țării și a tronului, dela care ne vine dreptatea și lumina.

Maiestatea Sa Regele Ferdinand și armata ardeleană

Cu prilejul jurământului de credință ce l-au făcut ofițerii regimentului din Sibiu de sub comănduirea bravului colonel Radeș, s'a trimis la adresa celui mai viteaz și înțelept Rege, Regelui al tuturor Românilor, o telegramă de adânc devotament.

La manifestarea aceasta a sentimentului de nestrămutată credință Marelui Rege, s'a răspuns prin următoarea telegramă:

Palatul regal 14 Februarie.

Regele viu mișcat de sentimentele ce exprimați persoanei M. S. Regelui și întregii Dinastii cu ocazia depunerii jurământului primului regiment de infanterie ardelean în numele dv. și al ofițerilor, a binevoit să mă însărcineze să vă transmit Înaltele Sale mulțumiri.

Șeful casei militare a M. S. Regale, general de corp de armată: adjutant Râmnicănu.

Alimentarea publică

Chestiunile, de mare importanță ale statului nostru românesc, cer rezolvire grabnică, îndeosebi chestiunea alimentării publice.

La rezolvirea acestei probleme grele trebuie să ajute oricare român de inimă: Preotul, învățătorul, și toți intelectualii și țărani luminați, cu toată ocașiunea au datorința să lumineze poporul despre însemnătatea alimentării publice. Să-l îndemne să-și restrângă trebuințele, ear prisosul să-l pună la dispoziția statului, pentru acoperirea trebuințelor sale arzătoare.

Fiecare cetățean de omenie are să dea ajutor factorilor chemați să întocmească trebile publice.

Resortul alimentării publice, așa cum este organizat, cu greu își va putea împlini menirea. O persoană în județ, o persoană neexpertă, nu este în stare a rezolvi lucrarea în mod norocos. Ar trebui de timpuriu cred, ca în centrul fiecărui județ, să se institue un comitet stătător, pe lângă comisariatul de azi din 4—5 persoane pricepătoare în afacere.

Persoane pricepătoare s'ar afla între funcționarii vechi, cari s'au ocupat cu acest soi de lucrări; bunăoară unii notari români, și oameni vrednici.

Ca la orice fel de întreprindere, avem trebuință și aici de un plan chibzuit, ca să nu ne poticnim la tot pasul.

În câteva cuvinte, eată după a mea modestă părere, un astfel de plan:

1. Stabilirea cantității de alimente;
2. De câtă cantitate are trebuință județul;
3. Modalitatea de achiziție;
4. În caz când cantitatea din județ nu acoperă trebuințele, căutarea isvoarelor străine;
5. Modalitatea distribuirii alimentelor.

Ca să stabilim cantitatea de alimente, nu rămâne decât să le căutăm din casă în casă. Invitarea dată particularilor, să-și anunțe alimentele, este în zadar. Când focul ne este la degete, nu este permis să facem formalități, ci să trecem la muncă și să controlăm.

Vor fi însărcinate persoane din resort, care vor organiza în fiecare localitate o comisie, ca să constate ce și câte alimente are localitatea

respectivă. Acestei comisii i se va pune la dispoziție miliție. Comisia va compune o listă, care va arăta numărul familiilor, cu membrii lor, etatea, le va socoti cantitatea trebuincioasă de alimente, ear plusul îl vor ridica. Dacă nu ajung cele afiate, va dispune să li se distribuie.

Modalitatea de a achiziție nu poate fi alta, decât rechiziționarea. De bună voie, prea puțin ar da.

Membrii comisiilor să depună jurământ, ear din centru să fie exact controlați.

La mori, pentru încasarea vămiei, să se institue de timpuriu registre și libele de măcinat. Vama din trecut să se ceară pe baza datelor din anii trecați sau de cei ce cunosc cât se macină acolo.

Când cantitatea de alimente din județ nu este suficientă, cerem ajutor dela alte județe, unde sânt alimente. Dacă aici nu vom afla, căutăm mai departe în străinătate.

Alte persoane dela centru se încredințează cu distribuirea alimentelor, — distribuirea va fi un lucru care poate este mai greu, decât câștigarea lor.

Distribuirea, atât în oraș cât și la sate, să se încredințeze totdeauna celor mai oneste persoane și sub control sever.

Am văzut aducând la sate din oraș, făină albă, zahăr, cafea, petrol, tutun, ca să le schimbe pentru unt, ouă, brânză etc. Aceste alimente evident au fost sfetirisite de către distribuitori fără suflet.

Distribuirea de alimente să nu se facă pe timp îndelungat, ci cel mult pentru 15 zile.

La sate o poate face notarul, fiind lângă el 2 bărbați de încredere.

Peste tot să satisfacem întâi pe muncitori, și pe săraci, apoi pe cei în stare mai bună.

Pe cât de importantă este chestia alimentării publice, tot atât de însemnat lucru este, ca și în viitor să avem alimentele necesare. Cu ajutorul primăriilor comunale, comitetul amintit va grijă, ca nici o palmă de loc să nu rămână nearată și nesămănată.

Dacă în toamnă nu s'o putut sămăna, să se samene de primăvară cu sămânțe de primăvară grâu, orz etc. Și deoarece în multe locuri sămânța s'a împușinat, comitetul are datorința a cerceta și lipsa de sămânța, a o aduce de unde se află și a o distribui cu cel mai mare control. (S'a întâmplat mai anul trecut, că celuice i s'a distribuit, a consumat-o.)

Duhul bolșevist face greutăți în unele locuri. Muncitorul pretinde ca autoritățile să-i provadă cu cele trebuincioase. Această ar fi un nou neajuns pentru mersul regulat al economiei naționale.

Nu rămâne cu toate acestea altceva, decât să se împace muncitorul cu producătorul, stabilindu-se plata muncitorului în raport cu prețul produselor și scumpetea zilei.

De altă parte, se va satori prețul produselor în raport cu plata muncitorului și speșele avute cu producerea,

Speculanții și uzurarii să fie cu severitate urmăriți și pedepsiți.

Față de muncitorii cari încunjură munca și formează povară pentru societate, s'ar putea aplica vorbele Apostolului Pavel: «*Cine nu lucrează, să nu mănânce*»; dar, ca foamea să nu îndemne pe unii la fapte desperate, autoritățile să nu rămână pasive față de nelucrarea lor, ci să caute mijloace, prin care să-i aducă la muncă. Lucrări publice statul are destule. —

Scopul urmărit prin cele expuse până aici nu mi-a fost altul, decât să atrag luarea aminte a celor chemați precum și a publicului, asupra unui lucru, a cărui deslegare urgentă se impune din orice punct de vedere.

Pr. Simeon Vasinca.

Sălbătăcia săcuilor

— Jafuri — Omoruri — Schingiuri —

Correspondentul ziarului bucureștean *Dacia* raportează următoarele:

Sub cuvânt că vin să oprească înaintarea armatei noastre, săcuii înarmați năvălesc cu sutele asupra satelor românești, jăfuesc, bat poporul, îl schingiuesc și omoară mai rău ca la 1848.

O bandă de 190 soldați săcui, cu patru mitraliere și o mulțime de granate, a atacat satul *Bologa* dela granița Bihorului. Garda românească din vreo 30 de oameni a opus rezistență,

dar după ce a pierdut 3 morți și 8 răniți, a fost nevoită să se retragă. Săcuii au prins pe un corporal al gardei românești, i-au jupuit pielea de pe mână, i-au tăiat o bucată de carne din brațul sângerând și i-au vârat-o în gură. L-au ridicat pe sus, l-au aruncat într'un car ce mergea la *Fechetău*, o comună mare românească, și aici, în marginea satului l-au răstignit în fața unei cârciume spre groaza trecătorilor.

În *Poeni* săcuii au jăfuit mai toate casele, au bătut cumplit bărbați, copii și femei. Mulți zac în spitale, fără nădejdi de a mai fi oameni în toată firea.

În *Sătmar* și împrejurime aceeași stare: viața și avutul românilor nu sânt sigure. Au fost omorâți țărani în satele *Jădani* și *Vetiș*. —

Eată, din aceste câteva puține exemple, că între săcuii de astăzi și străbunii lor aziatici, nu este nici o deosebire de năravuri. Sălbatici și stupezi au venit, și aceiași au rămas până acum.

Moartea unui erou

Un comandant al trupelor, care operau în nordul Basarabiei împotriva bolșevicilor, viteazul general Poetaș, a căzut ucis de gloanțele acestor mari păcătoși.

Despre acest viteaz ostaș scrie Viața Nouă următoarele:

Eroul care a luptat cu glorie pe câmpurile Dobrogei, care a pus pieptul său să apere porțile capitalei; acela care a trăit cu sânge rece zilele dela Oituz și Mărășești și care, în clipele de groază prin care a trecut Moldova, a procedat cu energie fără seamăn în acțiunea de dezarmare a trupelor rusești de pe frontul de Nord al Moldovei, cari se răsvrătiseră și porneau să incendieze și să jăfuiască acel nefericit colț de țară, a fost sortit să moară acum, ucis mișelește.

Vajnicul general cade jertfă a datoriei sale — pentru a însemna cu sângele său dreptul sfânt al poporului român asupra pământului Basarabiei și voința neînfrântă de a-l stăpâni.

Sărbătorirea măestrului Dima

Marele măestru dela Brașov Gh. Dima, care prin fermecătoarele lui compoziții a contribuit în măsură atât de hotărâtoare la dezvoltarea simfonimintelor, a vieții naționale românești, petrece de vre-o câteva zile în metropola Ardealului. Miercuri seara s'a abătut și pela Reuniunea de cântări, al cărei vestit dirigent a fost pe vremuri, — și care își făcea tocmai repetițiile. Arătarea distinsului oaspete în sala de repetiții a stârnit valuri de calde și sincere ovațiuni.

Președintele Ascaniu Crișan salută în frumoase cuvinte pe înălțătorul acestei societăți de cântare românească, reliefând meritele mari și neperitoare pe cari dușmanul hain i le-a socotit ca păcate, întemnițându-l în beciurile umede ale Clujului. Măestru adânc emoționat mulțamește pentru caldă primire ce i se face, iar corul, ca prinos de admirație îi cântă compozițiile: «*Cucule cu peană sură*» și «*Nu's parale*».

Măestru mai ascultă — furat parecă în lumea visurilor lui dragi — repetițiile mărgăritarelor de compoziții bisericesti, scrise în temnițele Clujului și apoi viu mulțămit părăsește sala între freneticele ovațiuni ale coriștilor.

Aviz

În chestiunea importului și exportului de lei și valute străine din și în teritoriul vechiului regat

Se aduce la cunoștință, că ministerul finanțelor din București a dispus, ca trecerea biletelor de lei, emisiunea Băncii Naționale de pe teritoriul vechiului regat în teritoriile de dincoace de Carpați, și trecerea biletelor de lei,

emisiunea Băncii Generale și a valurilor străine (coroane, ruble etc.) din teritoriile de dincoace de Carpați pe teritoriul vechiului regat, să se poată face numai cu *permis special* din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor.

Prin urmare toți cei ce vor să treacă sume de lei, emisiunea Băncii Naționale pe teritoriile noastre sau sume de lei, emisiunea Băncii Generale, precum și valute străine pe teritoriul vechiului regat, au să se adreseze pentru permisiuni la resortul nostru care, în cazuri justificate, le va și acorda.

În cererile pentru acordarea de permisiuni au să se indice exact sumele ce se intenționează a se trece, arătându-se în fiecare caz și scopurile, pentru care au a se folosi.

Sibiu, 2/15 Februarie 1919.

Șeful resortului finanțelor.
Dr. Aurel Vlad. m. p.

Consiliul Dirig. rom.: Resortul comunicație.

Apel

Având în vedere nouăle trebuințe ale serviciului la Căile Ferate Române a postelor, telegrafelor și telefoanelor din Ardeal, Bănat și părțile unghurene, sânt invitați toți funcționarii români de or ce categorii dela căile ferate și poșta din fosta monarhie austro-ungară a-și oferi serviciile Consiliului Dirigent din Sibiu.

În acest scop sânt invitați a complectă următorul chestionar și a-l trimite la adresa: Consiliului Dirigent, Sibiu, Resortul de comunicație, «Biroul de organizare al personalului pentru Căile Ferate Române și al postelor, din Ardeal, Bănat și părțile Ungurene».

Chestionar:

1. Numele și pronumele.
2. Locul și anul de naștere.
3. Căsătorit sau necăsătorit.
4. Numărul copiilor.
5. Studiile pregătitoare, școale, cursuri absolvate, diplome câștigate etc.
6. Limbi ce vorbește și scrie.
7. Anii de serviciu dela intrare până la prezent.
8. Ce fel de serviciu a îndeplinit și unde.
9. Oficiul ce ocupă actual cu salariul fix, anul și toate celelalte dotațiuni.
10. Postul ce dorește a ocupa indicând locul sau regiunea.
11. Termenul când se poate presenta la serviciu (imediat sau mai târziu).

Reflectanților li se asigură, până la aranjarea definitivă a situației lor din momentul primirii cel puțin întreg salariul actual cu toate celelalte dotațiuni, plus o diurnă corespunzătoare. Asemenea li se asigură toate drepturile câștigate la pensie etc.

Chestionarul de mai sus întregit se va trimite de reflectanți la adresa sus arătată fie prin curieri, fie prin Consiliul Național sau prin (Ministerul acreditat pe lângă guvernul maghiar) Dr. Ioan Erdély, Budapesta, VIII. Kistemplom utca 8 sz.

Reflectanții, în deosebi personalul dela mișcare și tracțiune, sânt invitați a se prezenta la sus numitul birou în persoană cât mai curând pentru o mai grabnică soluțiune.

Sibiu, 13 Februar 1919.

Resortul de Comunicație

Pentru eroii căzuți la Orlat

Invitare

Femeile române din Sibiu și din împrejurime sânt invitate pe *Duminecă în 10/23 Februar orele 3 p. m.*, la o consultare în sala cea mare a prefecturii (Comitatului) din Str. Șaguna, n-rul 10.

Obiectul: Luarea măsurilor trebuincioase pentru ridicarea unui monument, în amintirea eroilor căzuți la Orlat, în toamna anului 1916, în luptele pentru întregirea neamului.

Sibiu, 7/20 Februarie 1919.

Catinca A. Barseanu
Presidenta Reuniunii femeilor române.

Congresul preoților

Comunicat. În speranța că, situația politică se va lămurii în scurtă vreme astfel, ca la congresul preoțesc să poată participa mai cu ușurință și reprezentanții preoțimeii din dieceza Aradului și Caransebeșului, prin aceasta se comunică tuturor celor interesați, că ținerea congresului preoțesc, convocat la Sibiu pe 20 și 21 Febr. st. v. a. c., se amână cu două săptămâni, fixându-se zilele de *Miercuri 6/19 și Joi 7/20 Martie 1919.*

Rugăm toate ziarele să binevoiască a reproduce acest comunicat, iar pe dd. referenți, cărora li s'au încredințat elaborarea proiectelor necesare spre a servi ca bază la discuția singularitelor puncte dela ordinea zilei, îi rugăm să trimită lucrările lor cu 10 zile înainte de deschiderea congresului. Tot în acest termen să se anunțe participarea la ședințele congresului.

Convocătorii Congresului preoțesc.

Știrile zilei

Imprumut național emite Statul român prin Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor din Sibiu. *Prospect* amănunțit vom publica în numărul viitor. *Albina* semnează 2 milioane coroane, *Banca Generală de asigurare* 500.000 coroane. În cercurile financiare se observă mare interes pentru noul imprumut.

Retragere. Din București se anunță, că trupele sârbești s'au retras Miercuri din *Orșova* și din *Bozovici*. Sârbii au să părăsească întreg Bănatul, — așa este firma credința în cercurile bucureștene.

Matineu literar. Joi după amiază, la ora 6, s'a ținut în sala dela Unicum matineul întocmit de actorul dramatic, dl *Nicolae Băilă*. Seria citirilor, din autori români, s'a început cu o lucrare mai nouă a părintelui Ion Agârbiceanu, apărută în primul număr al *Patriei*, sub titlul: În memoriam, o amintire vrednică de eroii, cari în vara anului 1916 au coborât munții, ca să între în pacea de veci și să fie făuritorii zilelor mari de azi.

Incolo, seara a fost închinată marilor noștri scriitori dispăruți: Alecsandri, Eminescu, Iosif și Coșbuc. Din fiecare din acești poeți s'au ales mai multe bucăți, și s'au citit cu virtuositatea unui actor consumat. Am simțit plăcere chiar și la recitarea versurilor atât de cunoscute, ca bună oară «*Sentinela română*», — cu atât mai vărtos la altele, mai puțin auzite.

Dl Băilă ni-a făgăduit să urmeze lucrarea aceasta în condiții și mai prielnice. Avem prin urmare nădejde, că publicul va fi chemat la o viață tot mai bogată în ale artelor.

Exame în Brașov. Se aduce la cunoștință tuturor interesaiților, că examenele de maturitate la liceul românesc din Brașov se vor ținea din 18—23 Februar 1919 stîl *vechi*, și anume din 18—19 Februar examenul scripturistic, în 23 Februar examenul verbal. Studenții, cari au de gând să se supună la acest examen, să se anunțe înainte de termenul indicat la direcțiunea liceului, (Biroul Presei.)

Trenul expres Orient, care circulează acum între *Paris* și *București*, are următorul parcurs: Paris—Dijon—Berna—Zürich—Innsbruck—Salzburg—Viena—Budapesta—Solnok—Arad—Brașov—Predeal—București.

Români macedoneni în armata franceză. Armata aliată din Orient are înrolați numeroși macedo-români. Din școala comercială dela Salonice se găsesc în armata franceză peste două sute de elevi voluntari.

Cercetarea jafurilor bulgare. Aurorițiile militare bulgare, — întocmai ca și germanii, — au prădat regiunile pe unde au trecut. La *Piro* bulgarii «au luat» nu numai bunurile aparținătoare statului sârbesc, dar și *ale particularilor*. O comisiune mixtă, alcătuită din ofițeri francezi, bulgari și sârbi, este încredințată să cerceteze pagubele cauzate, care vor avea să fie despăgubite de Bulgaria.

Succes deplin. Cele trei contingente chemate sub drapel au răspuns chemării Consiliului Dirigent fără șovăire și cu cea mai mare însuflețire.

Asențările au decurs în ordine și au avut succes desăvârșit. Tinerii s'au prezentat la asențări ca la sărbătoare, în cântece de veselie.

Aceasta dovedește, că spiritul bolșevist n'a putut învenina sufletul curat al poporului român, că zadarnică au fost truda și intriga guvernului maghiar de a sparge rândurile solidare ale românilor și a zădărnici prin bolșevism succesele strălucite politice ale românilor.

(Biroul Pressei al C. D. R.)

† **Ana Moldovan n. Bosnea** după lungi și grele suferințe, împărțită fiind cu sfintele taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Marți, în 5/18 Februar 1919, la ora 1 din noapte, în al 51-lea an al vieții și al 32-lea an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale decedatei s'au ridicat din Capela cimiterului central Joi, în 7/20 Februar 1919, la 1½ ore p. m., și s'au depus spre veșnică odihnă în același cimiter în Sibiu. Odihnească în pace!

Subscrieri la împrumutul Unirii. În chestiunea subscrierilor la *împrumutul Unirii emis în teritoriul vechiului regat*, se aduce la cunoștință, că subscrieri se fac și la Consiliul Dirigent Român, Sibiu, *Resortul Finanțelor*. La acest resort se pot vedea condițiile împrumutului. Plătirile pentru sumele subscribe se admit numai în lei. Terminul pentru începerea subscrierilor se fixează pentru ziua de 11/24 Februar 1919.

O prelungire. Terminul pentru stampilarea biletelor de lei, emise de banca Generală Română, este prelungit până la încheierea subscripțiilor la *împrumutul Unirii*, emis de regatul român. Terminul pentru încheierea subscripțiilor la împrumutul Unirii se va publica pe cale ziaristică prin ministerul finanțelor din București.

Deschiderea cursurilor de finanțe. În legătură cu apelul apărut referitor la deschiderea cursurilor de finanțe, se anunță că ascultătorii de cursuri să-și aducă cu ei în *1. Martie n. 1919* și hainele trebuincioase de pat; căci C. D. R. le poate pune la dispoziție numai localități și paturi provăzute cu saltele de paie. Pentru popotă (menză) s'au făcut pașii necesari.

De urmat. Locuitori maghiari din comuna Oláhufalu (județul Făgăraș) în frunte cu preotul reformat *Tövissi József și Szöke Gergely*, director la școala de stat, au iscălit o adresă către Consiliul Dirigent Român, în care declară că se supun în toate dispozițiilor și ordonanțelor eminate de la guvernul ardelean român. (Biroul Presei.)

Invățător harnic. Primim: În ziua de «Trei Sfinți» (12 Febr. v.) a. c. s'a săvârșit în orașelul Mercurea un frumos act de recunoștință a tinerimii locale față de iubitul nostru învățător *Ieronim Puia*, care în timp de 15 ani, de când funcționează în comuna noastră, nu numai a purtat grijă de creșterea copiilor noștri, ci sară de sară a instruit tinerimea la cântări în cor cu patru voci și la fanfara înființată tot de numitul, organizând astfel concerte și numeroase alte producțiuni. Recunoșcătoare față de zelosul învățător, tinerimea noastră l-a surprins cu o prețioasă violină, cumpărată pentru a-i fi dăruită ca semn de iubire și amintire. Dl Puia, adânc mișcat, a mulțumit tinerilor pentru frumosul cadou ce i s'a făcut.

Un abonat.

Mulțumită. Ni se scrie:

1. Dșoara *Melania Bercan* din Cohalm a binevoit a dona pentru zidirea bisericii din Draos suma de 20 cor. în loc de cunună peritoare pe sicriul regretatului ei finuț *Ovidiu Șica*.

2. Stan *Helmu* din Draos a plătit suma lăsată de reposata soție *Domnica Stan Helmu* în sumă de 1200 (una mie două sute) coroane, formând un fond cu numele răposatei.

3. Ana *Nicolae Săracu* a donat bisericii din Draos, în amintirea soțului ei suma de 200 (două sute) coroane.

Tuturor donatorilor le aduc mulțumită călduroasă în numele comitetului parohial ort. rom. din Draos.

Dumitru Șica.

La poșta și căi ferate. Un număr însemnat de funcționari ai poștelor și căilor ferate din România a sosit în Ardeal, pentru a intra în serviciu și organiza circulația poștală și telegrafică.

Numiri românești. Consiliul dirigent român a ordonat să se întreprindă numiri românești în administrație și justiție. Și adevă în loc de: comitat (vármegye) — județ; cerc (járás) — plasă; oraș cu magistrat — oraș cu consiliu; comite suprem — prefect; vice-comite — subprefect; proto-notar — primnotar; vice-notar — notar (de cl. I, II); protofiscal (főügyész) — jurisconsult; protomedic, profotizic — prim-medice; protopretor — primpretor; medic districtual — medic de plasă; notar (com., cerc.) — secretar com., cerc., jude cercual — judecător de ocol; judecătorie cercuală — judecătorie de ocol; tabla regească — curtea de apel; curie — curte de casație și justiție; jude la tablă sau la curie — consilier la curtea de apel, sau la casație.

Limbă greșită. Din zierele noastre: «S'a insinuat domnului Prezident», ar vrea să zică: S'a anunțat, sau s'a prezentat dlui Prezident. (S'a insinuat înseamnă, că a voit să-l câștige prin lingușire). «A fost exmis», (a fost ales). «Exmisele reuniunilor femești», (trimisele reuniunilor femești). «Suscepterea în institut», (primirea). «Să fim în curat», «să fim în clar», (să ne lămurim).

Fiu și noră recunoscători. *Matei Tarcea*, proprietar în Streza-Cârțișoara și soția sa *Elena n. Solomon*, în semn de nețărmită iubire ce o poartă memoriei binecuvântate a părinților respective socrilor lor decedați, și cu scop de a le eterniza numele, pun temeii cu 100 cor. la «Legatul, *Nicolae Tarcea și soția sa Paraschiva n. Costea pentru ajutorarea copiilor săraci din Streza Cârțișoara aplicați la meserii*». Legatul s'a alăturat la «Fondul Episcopul *Nicolae Popea petru masa învățăceilor meseriași*» și va spori din darurile celor cu îndurare către săracii clasei noastre de mijloc. Pentru prinos implorând de la Ocârmuitorul a toate mângăiere celor îndurați și odihnă lină vrednicului fost fruntaș *Nicolae și Paraschiva Tracea*, aduce calde mulțumite: *Vic. Tordășianu*, prezidentul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din Februar:

1. Sibiu — București pleacă ora . 5.44 p. m.
2. București — Sibiu sosește „ . 11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșamică pleacă „ . 6.20 a. m.
4. „ „ „ „ . 4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sosește „ . 11.35 a. m.
6. „ „ „ „ . 10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă . 8.00 a. m.
8. Vințul de jos — Sibiu sosește. . 7.30 p. m.
9. Sibiu — Csnădie pleacă ora . 5.23 a. m.
10. Csnădie — Sibiu sosește „ . 7.00 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „ . 7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosește „ . 10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fiecare Luni, Miercuri și Vineri . 7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie care Marți, Joi și Sâmbătă . 7.00 p. m.

Mulțumită

Aducem mulțumită tuturor prietenilor și cunoscuților, cari ni-au adresat scrisori de condolență la tristul prilej al trecerii la cele eterne a neuitatului nostru soț și tată *Emanuil Beșa*, fost paroh ort. român în Zlatna.

Zlatna, în Februar 1919.

Falnică familie.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Astăzi și în zilele următoare: Reprezentațiile societății cinematografice «Mărăști», proprietatea ministerului român de război. Venitul net este menit pentru orfanii războiului. Se prezintă: *Scene din luptele dela Oituz, Mărășești și Mărăști*. Zilnic suplimente nouă.

Inceputul la ora 5 și 8 seara. Prețul locurilor: Loc rezervat 4 coroane, Loc I 3; Loc II 2 cor.; Loc III 60 fileri.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Sâmbătă și Duminecă: *Trei neveste*, dramă în 3 acte. În pregătire: *Juda*

Inceputul la: ora 6½ și 8½ seara.

Cărți și reviste

Crai Nou. A apărut din noua revistă, *Crai Nou*, numărul 3 cu următorul cuprins variat și interesant: *Gânduri și icoane din vremea războiului de Maria Regina României*, cuprinzător articol, scris sub impresiunea cărții suveranei noastre incomparabile, — o carte prin care «vorbește sufletul neamului întreg». *Poezii*, de I. U. Soricu, St. O. Iosif, I. Berghia. *Clipe trăite și Un testament*, actualități bine prinse din întâmplările războiului și zugrăvite în măestre culori de *Nicolae Cibin*, *O poveste de V. și Crișana*, de M. Văleanu, cu descrieri poetice, și la sfârșit *Cronica* întregesc numărul publicației. Redacția și administrația: Sibiu, Str. Măcelarilor 45. Abonamentul anual 12 lei. Un număr 50 bani.

Calendarul Arhidiecezan. A ieșit de sub tipar *Calendarul Arhidiecezan pe anul 1919*.

Cuprinde, ca și cel din anul trecut, lucruri interesante de citit și îndrumări de folos: *Povestiri* din cele mai frumoase, istorioare, anecdote, glume, versuri.

Este împodobit cu patru chipuri ale bărbatilor noștri răposași în vremea războiului.

De vânzare la *Librăria Arhidiecezană* în Sibiu. Prețul: 2 cor. 50 fileri (și porto 20 fil.) Ediția cu *șematism* costă 4 coroane (și porto 20 fil.) Este astăzi cel mai căutat calendar românesc

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlul de *Poftă Bună*, partea III și IV, de *Zotti Hodoș*. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumele amândouă, cu 10 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Poveste...

O gură de raiu era împărăția răsăritului. Toate bogățiile neprețuite toate minunile negraite și toate bunătățile pământului le stăpânea între hotarele ei. Și ca o binecuvântare cerească mai avea o crăiasă, răsărită parecă din depărtările poveștilor vrăjitoare de simțiri. Doar era icoană de frumoasă crăiasă răsăritului: o ființă numai lumină de fericire, numai bunătate de inger, bl. jină și milostivă față cu întregul norod. «Ochii ei mari, verzui ca marea, cu priviri îndepărtate, răsrângeau vedenii și visuri mai pre sus de firea omenească, instelați și limpezi, adânci ca apa sub cerul de vară». Atât de frumoasă era și cu atâta mângăiere în graiul mlădios ca viersul de dragoste al paserilor, încât supușii, tineri și bătrâni, simțeau o fericire divină care se vărsa în vorbele: «I-am văzut ochii ca stelele, fața albă și minunată ca zorile și buzele ei ca apa în amurg».

Și totuș pe fața-i minunată și în luminile de farmec ale ochilor tremură o umbră de duiosă durere. Da, inima îngerului regină eră înfășurată în zăbranicul unei dureri tainice, adânci, care răsfrângea umbre jucăuse în priviri și pe fața-i de spumă. Și nimenea nu-i știă ghici lămurit durerea, care eră un dor mare și sfânt hărăzit de țară și poporul ei, și pe care-l purtă veșnic în sufletul ei neprihănit.

Și suferia minunea noastră crăiasă, suferea ca o muceniță arsura dorului neîmplinit. Și chipul dorului eră o grădină, o fermecătoare grădină, o moștenire împărătească, împodobită cu toate frumusețile lumii. Dar și cu cea mai amară jale și cel mai păgân chin. Căci rodiile și trandafirii, răsurile și macii din grădină nu erau flori aevea ci inimi, mii și milioane de inimi, rănite sângerând, călcate în picioare de argații fără suflet ai zmeului cu 12 capete, care răpise mișelește grădina în vremi îndepărtate. Și zmeul puse dintr'un început strajnice paze la hotarele grădinei, pajuri cu două capete și bălauri cu suflu de venin, să păzească zi și noapte porțile și zidurile, ca nu cumva cineva din împărăția crăiesei să se furișeze în grădină aducând apă vie, beuturi de alinare a durerilor și de întărire a puterilor.

Și chipul grădinei cu frumusețile și jalea ei, îi plutea veșnic în față, îngănându-i privirile frământându-i, mințile și topindu-i simțirile. Gândul îi alergă fără hodină peste dealuri și vâlcele, rătăcea prin ținuturi cu numiri frumoase, nobile pentruca să afle calea și puterea de trebuință să poată da făptură strălucită visului, cu dorul căruia în inimă i s'au prăpădit atâția înțelepți voievozi.

Și durerea-i umbria tot mai mult privirile de lumină încât supușii se întrebau nedumeriți ostenindu-se să afle taina duiosiei. Și dorul inimii îi creștea din clipită în clipită, și numai afla stavilă când împărățiile din jur se încinseră în flăcările războaielor de nimicire și când balaurii aruncau pară de otravă asupra grădinei și pajura își înfingea tot mai adânc ghiarele în bietele inimi ale durerii.

Nemai putând suferi chinurile cari-i fulgerau ființa, fermecătoarea crăiasă își căută alinare între zidurile unei mănăstiri de maice. Zile întregi petrecea în bisericuța scundă străbătută de mireazma tămăiei și busuiocului, înălțându-și gândul peste bolțile afumate, în zările de unde coboară toată binecuvântarea, toată puterea, toată alinarea și mângăierea. Dar iată! într'o zi, coborând umilă ochii din țării spre pământul patimei, privirile rătăcitoare-i se opresc asupra unei icoane încadrate în raze blânde de lumină ce se răsfrângeau atât de feeric prin ferestrele cu colori bizantine. Și minune, «văzū pe Maica durerilor zimbindu-i cu o milă îngerească, încât simți că deodată i se ivesc lacrimi fierbinți în ochii obosiți. Și cum sta așa în ghenunchi fărâșmând rugăciuni ce izvoreau din adâncul inimii i se părea că ochii sfintei icoane lacrămează și simțea chiar că lacrimile acestea îi picurau ca o alinare cerească în inimă și în suflet. Toată înfățișarea acea sfântă, i se părea ca o blajină binecuvântare ce cuprindea o dulce făgăduială de fericire».

Cu o negrăită mângăiere în inimă, cu simțirea sfântă de lacrimile maicii durerilor, se ridică să părăsească locul de odihnă. Simțea puteri întinerite în suflet și parecă o chemare mare, tainică o îndemnă să iasă iarăși în lume.

Și minune, când păși pe pragul mănăstirii o întâmpină glas de bucurie răsboinic, chiote de bucurie, fulgerării de nespūsă fericire. Întreaga-i țară era ridicată în picioare de o însuflețire fără margini.

Supușii aflaseră taina durerii, dorul ei cel mare și sfânt, și hotărâți să moară ori să biruiască, prinseră arma pentru a zdrobi capetele zmeului, a fulgera pajura spurcată, a desrobi fermecătoarea grădină a stăpânii și a mântui milioanele de inimi ale suferinții.

Și ziua aceasta eră ziua Sfintei în fața căreia se rugase cu atâta căldură, eră *sfânta Marie*.

(Crai nou)

V.

Nr. 62/1919.

(50) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I a *Râpa de sus*, protopresbiteratul Reghinului, rămasă vacantă în urma trecerii la cele vecinice a parohului Nicolae Gliga, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor parohiale pe lângă restricțiunile din §-ul 26 al Regulamentului.

Concurenții să înainteze cererile lor la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis — iar pentru a se face cunoscuți poporului pot merge la biserică în vre-o Duminică ori sârbătoare cu prealabila încunoștințare a subsemnatului.

Reghin, 28 Ianuarie 1919.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Reghinului în conșlegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 10/1919

(51) 1—3

Concurs repețit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul neputincios Ioan Sârbu din parohia de cl. a III-a *Cerbal* cu filiile *Aranieș* și *Ulm*, din protopresbiteratul Hunedoara, se publică concurs repețit cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: $\frac{2}{3}$ părți din toate venitele parohiale și ajutorul pentru capelani din visteria statului.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile concursuale la subsemnatul oficiu în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, celebra și a face cunoștință cu poporul.

Hunedoara, la 29 Ianuarie 1919.

Oficiul protopresbiterat ort. al tractului Hunedoara în conșlegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopop adm.

Publicațiune

Divizia 2 de vânători cumpără orce cantități de grâu, făină, păpușoi (curuz) fasole, mazăre, mălai, orz, ovăs și fân plătind costul lor imediat.

Prețul după învoială

Predarea se va face ori la Sibiu, ori la gara cea mai apropiată de locul unde se află produsele.

Ofertele scrise sau vorbite se pot adresa la:

(323) 10—10

Comandantul Diviziei 2 de Vânători
în localul Școalei de Cadeti din Sibiu.

Lemne de foc

Se găsec de vânzare, cu prețuri reduse, lemne de fag, tăiate și netăiate, cât timp ține provizia, la:

Ferenczi Illes,
Sibiu, Strada Bisericii 16.

(38) 2—2

Intreprindere română

Prima societate română de import și export

S. Ittu & Comp.

Sibiu, str. Cisnădiei 1—5

Se ocupă exclusiv cu import și export internațional al materiilor brute, semi-fabricate și fabricate.

Legături comerciale internaționale.

Correspondență în limbile română, italiană, franceză, germană și maghiară.

Rugându-vă pentru binevoitor sprijin semnăm

cu deosebită stimă

9—

S. Ittu & Comp.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de Emil Monția.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n tre cut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

Expedită recomandat, porto postal 40 fil.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitiei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 filerL

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 30%.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

A viz

Institutul nostru onorează depunerile spre fructificare în libele și în Cont-curent atât vechi cât și nouă cu 2¹/₂%, iar depunerile în cassette cu 2%.

Darea după interese o plătește institutul.

(48) 1—1

Direcțiunea.

Pomicultor-Viticultor

cu școală practică, muncitor, fără viciu, se caută pentru formarea și conducerea unei școli de pomi și viță în regiunea Drăgășanilor. Leafă bună, tantiemă și întreținerea.

A se adresa la administrația ziarului nostru Str. Măcelarilor 45, Sibiu. (45) 2—4

Bucătăreasă

În etate, preferabil străină, care a fost la moșie se caută pentru un domn bătrân, singur la țară. Are la dispoziție, servitoare și randaș.

A se adresa la administrația ziarului Str. Măcelarilor 45, Sibiu. (46) 2—4

Nr. 1/1919 Par.

(43) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător în comuna bis. Bedeleu (tractul Lupșei) se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele legale.

Reflectanții își vor da cererile concursuale Preaonoratului oficiu protopresbiterial al tractului Lupșa, cu sediul în Ofenbaia, și se vor prezenta în comună în vre-o Duminică ori sâmbătoare, pentru a face cunoștință cu poporul, și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, cu atât mai vărtos, că învățătorul ales, în lipsă de cantor versat, va trebui interimal să facă și servicii cantonale.

Din ședința comitetul parohial al comunei Bedeleu, ținută aici la 13 Ianuarie 1919.

Eugen Muntean m. p.,
președinte.Gavriil Șimon m. p.,
notar.

Văzut:

Vasile Gan
protopop.

Nr. 97/1919

(42) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Vința, din protopresbiteratul Lupșa, după ce la concursurile I—II nu s'a anunțat nici un concurent, în conformitate cu concluzul Sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911 se publică al treilea concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concursurile înzestrate cu documentele cerute se trimit în termenul deschis Consistoriului arhidiecezan; iar concurenții — cu observarea prescrierilor din regulamentul pentru parohii — se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 15 Ianuarie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

**„AVRIGEANA”,
cassă de economii, societate pe acții în Avrig****Convocare**

Domnii acționari ai cassei de economii «AVRIGEANA», societate pe acții în Avrig se invită la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Avrig, la 22 Martie st. n. 1919, la orele 2 p. m., în sala de ședințe a reprezentanței comunale.

Obiectele puse la ordinea zilei sânt:

1. Alegerea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii despre gestiunea societății pe anul 1918.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1918.
5. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și comitetului de supraveghiere pro 1919.
6. Propuneri asupra distribuirii venitului curat.
7. Alegerea unui membru în direcțiune pe un period de 2 ani.
8. Eventuale propuneri din partea direcțiunii.

NB. Acei domni acționari, cari în persoană sau prin plenipotențiați, voesc a lua parte la adunare, se fac atenți a depune, conform §-lui 20 din statute, acțiunile, eventual plenipotențele, cel puțin cu o zi înainte de ținerea adunării generale, la cassa societății, pe lângă revers.

Avrig, în 14 Februarie 1919.

(49) 1—1

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1918		Pasivă	
	K	f	K	f
Numărar	15,032	92	Capital societar, 200 acții à K 100	20,000—
Cambii escontate	36,765	11	Fond de rezervă	37,617.51
Imprumuturi ipotecare	46,647	08	Fond de pensuni	3,000—
Imprumuturi pe obligațiuni	62,460	12	Depuneri spre fructificare	391,790.90
Realități	2,500	—	Creditori	7,949.42
Bon la alte bănci	289,244	—	Dividendă neridicată	678—
Efecte publice	11,000	—	Interese transitoare pe 1919	338.80
			Profit reportat din anul trecut	350.61
			Profit net din anul curent	1,923.99
				2,274.60
				463,649.23
				463,649.23

Debit	Contul Profit și Pierdere		Credit	
	K	f	K	f
Interese de dep. spre fructificare	10,049	75	Profit reportat din anul trecut	350.61
Spese:			Interese dela cambii es-	
Salare	1,800	—	contate	1,261.32
Spese de cancelarie: chirie,			Interese dela împrumuturi	
luminat, încălzit, tipări-			hipotecare	3,675.99
turi	1,507	31	Interese dela împrumuturi	
Marce de prezență	350	—	pe obligațiuni	3,767.15
Contribuție:			Interese de cont-curent	7,956.06
directă și aruncuri	1,153	26	Interese de efecte	640—
10% după int. de depuneri	1,004	98	Provizioane	488.77
Profit curat	2,274	60		
				18,139.90
				18,139.90

Avrig, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Irimie Răduțiu m. p., prezident.

Ioan Nicolaë m. p.

Ioan Răduțiu m. p.

Ioan Oancea m. p.

Victor Preda m. p.

S. Silca m. p.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Avrig, la 14 Februarie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

N. Sperlea m. p., prez.

St. Bucșa m. p.

Vasile Corcodel m. p.

Toma Berghia m. p.

La «Librăria arhidiecezană» din Sibiu se află de vânzare

Brazde în ogorul lui Hristos

de

Dr. Ștefan Cioroianu.

Prețul unui exemplar **6 Coroane**, plus porto postal recomandat 1 Cor.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto. Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

In editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preainălțatului Împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Vasilie, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier intim de stat al Majestății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă **K 15**—, plus porto postal **K 3**—
Legătură imitație de piele **K 20**—, plus porto postal **K 3**—.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericesti pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an.

Tomul II: Cuvântări la praznicele și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti.

Tomul III: Cuvântări bisericesti la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adaus de texturi biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom **3 Coroane** plus porto postal **3 Coroane**.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Doine și cântece românești pe teme populare.

(Canto și piano)

Caiet I (ediția a doua).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Spune, măndro, adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Bădișor depărțitor.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne luna 'n nor.

Caiet II (ediția a doua).

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiduceșc I.
După ochi ca murele.
Trageți voi boi.
Cine n'are dor pe vale.

Caiet III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turtura din valea sacă.
Cântec haiduceșc II.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă dorul.

Caiet IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Măndro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pe la noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, măndro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Caiet V.

Nou! { Măi Timișe, apă rece.
De când, bade, tu te-ai dus.
Floriciță de pe apă.
Cântec haiduceșc III.

Bade, după dumneata.
Cucule cu peană sură.
Toată lumea-i dintr'un neam.
Câte flori sânt pe pământ.

Nou!

Jocuri românești pe teme populare.

(Piano solo)

Caiet I (ediția a doua).

De doi (Lugojana) I.
Măzărica.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora (ca în Banat) I.
Ardeleana (ca în Banat) II.

Caiet II (ediția a doua).

Ardeleana (ca în Banat) III.
Pe picior II.
Ardeleana II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi II.
Ardeleana III.
Brău II.

Caiet III (ediția a doua).

Brău III.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Hațegana.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Brău IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.

Caiet IV.

Hora (ca în Banat) II.
Învărtita III.
Brău V.
Pe picior IV.

Ardeleana V.
Brău (Danțu) VI.
Ardeleana (ca în Banat) VI.
Din Maramurăș.

Caiet V.

Nou! { Hora III (a fetelor).
Ardeleana VI.
De doi III.
Brău VII.

Învărtita IV.
Ardeleana (ca în Banat) VII.
Ardeleana VII.
Brău VIII.

Nou!

Prețul unui caiet Cor. 20'—

La șezătoare,

Icoană din popor (I act cu un preludiv). Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

Cuprinsul:

Preludiu și cor.

Nr. 1. Doina lui Sorin.
„ 2. Măndruță cu ochii verzi.
„ 3. Cântec din bătrâni.

Nr. 4. A lui Moș Marin.

„ 5. Melodrama.
„ 6. Cântecul Ilenei.
„ 7. De masă.
„ 8. Scenă.

Nr. 9. Cântec haiduceșc.

„ 9a. Solo de fluiet.
„ 10. Brău.
„ 11. Duet.
„ 12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano Cor. 32'—

Rândunica, vals (ediția a doua)	---	Lei 5'—
Viorele, vals (ediția a doua)	---	„ 5'—
Aurora, vals	---	„ 5'—
Quadrille, pe motive românești	---	„ 5'—
Preludiu Hora din «Serata etnografică» (ediția a doua)	---	„ 5'—
Hora (Do ♯ minor — Cis moll) (ediția a doua)	---	„ 4'—
Nou! { Hora (Re ♯ major — Des dur)	---	„ 4'—
{ Hora (La ♯ major — As dur)	---	„ 4'—

Piese epuizate au apărut în edițiuni noi. De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general: **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANA Sibiu.**

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, se află de vânzare

Dr. Petru Șpan

conferență citită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de **Nicolae Regman.**

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericesti

de **Dr. Ioan Broșu.**

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.